

Indholdsfortegnelse

Side

Kort overblik 2
 Tidsbillede 3
 Anders Hollender og Maren -datter 4
 Oversigt over kildemateriale 6
 Kildemateriale 8

Anders Hollender og Maren -datter Borre	<u>Ane nr.</u> 2662/2663
Lisabeth Andersdatter Sømarke	1331
Kirstine Jonsdatter Mandemarke	665
Hans Laursen Aagesen Mandemarke	332
Niels Laursen Elmelunde	166
Thyrre Mal. Nielsdtr. Speilsby	83
Maren K. Larsdatter Svensmarke	41
Peder Hansen Tøvelde	20
Lars Pedersen Hjelm	10
Dora Pedersen Hjelm	5
Leo Sørensen Åbyhøj	2
Grete A./Emil H. Sørensen Lind/Værløse	1

ANDERS HOLLENDER & MAREN - DATTER

Anders Hollender's fødselsår, forældre og fødested er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Maren -datter's fødselsår, forældre og fødested er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Anders Hollender og Maren -datter bliver formentlig gift før 1610. De bosætter sig i Borre/Westud. Her får de ca. 4 børn i tidsrummet fra ca. 1610 til 1630.

Tidsbillede

Omkring 1572 opnåede den da 26-årige Tyge Brahe international berømmelse, da han i et lille skrift "De nova stella" beskrev sin iagttagelse af en ny stjerne, det vi i dag kalder en supernova. Hans livsværk, baseret på en stædig insisteren på præcise astronomiske observationer, gjorde ham selv til en stjerne på videnskabens himmel. Selv havde han jorden i centrum for sit verdensbillede, men hans målinger gjorde det muligt for hans elev Johan Kepler at udlede lovene for planeternes bevægelser om solen, selv om kikkerten på det tidspunkt endnu ikke var opfundet.

I Frederik II fandt Tyge Brahe en interesseret og gavmild mæcen. Kongen tildelte ham Øresundsøen Hven som len. På Hven opførte Tyge Brahe sit personlige lærdomscenter Uranienborg, der opfyldte alle de krav, man med rimelighed kunne stille. Der var observatorier, instrumentværksted, laboratorium, arbejds- og opholdsværelser, bibliotek samt et bogtrykkeri og en papirmølle. Bogtrykkeriet og papirmøllen sikrede ham dels, at han kunne få sine egne bøger trykt, dels at han kunne holde sine resultater hemmelige indtil udgivelsen af bøgerne.

Tyge Brahe blev på Uranienborg indtil 1597, hvor han rejste til en ny mæcen i Prag.

Kilde: Tidsskriftet SKALK, nr. 5/2004.

Anders Hollender og Maren -datter

Anders Hollender og Maren -datter bliver formentlig gift omkring 1615. De bosætter sig i Borre/Westud, hvor Anders formentlig bliver fæstegårdmand.

Her får de formodentlig følgende børn:

1. 1610 ca. - Jacob Andersen Hollender
2. - En datter
3. 1625 ca. - **Lisabeth Andersdatter**
4. 1626 ca. - Laurids Andersen Hollender.

Anders dør formentlig omkring 1640.

Sønnen Jacob Andersen Hollender gifter sig med Karen Pouelsdatter. Han overtager måske fæstet på gården i Borre efter faderens død.

På gården får de følgende børn:

Powel -, Anna -, Anna - og Anders Jacobsen/Jacobsdatter.

Jacob Andersen Hollender dør i 1656.

Enken Karen Pouelsdatter gifter sig året efter med Jens Rasmussen.

I 1645 bor Maren sammen med børnene Lisabeth og Laurids samt en datters børn Anders Hansen og Boeld Hansdatter hos sønnen Jacob i Borre.

Datteren Lisabeth Andersdatter (ane nr. 1331) gifter sig i 1648 med Joen Pedersen Smid (ane nr. 1330) fra Sømarke.

Sønnen Laurids Andersen Hollender gifter sig i 1653 med Mette Laursdatter.

De bosætter sig i Borre.

Her får de følgende børn:

Anders -, Anders - og dødfødt barn Lauridsen/Lauridsdatter.

Laurids Andersen Hollender dør i 1664.

Mette Laursdatter dør i 1675.

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Borre sogn	1645 -
2. Lensregnskaber, Stegehus Len	1596 - 1661
3. Frede Boysen: Møns historie	1920

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kilde-
materiale-numre.

Kildemateriale

(3) Frede Boysen, Møns historie:

Bind IV, side 37.

I år 1515 indførte Christian II (ved mor Sigbrit) hollænderne ikke alene til Amager, men også til flere af de mindre øer, for at fremme havedyrkingen, hvorved øerne siden har udmærket sig fremfor Jylland. Fra den tid af finder vi holandske navne i Stege, på Nyord og flere steder. Længst har både navne og typer holdt sig på Nyord.

(2) Lensregnskaber, Stegehus Len:

I perioden fra 1633 til 1635 nævnes i Westud Anders Hollender.

1645, mandtal til hovedskat.

Borre.

Jacob Andersen Hollender og hustru Karen Pouelsdtr.

Tienestepige Karen Hansdtr. - 15 aar.

Hans moder Maren Hollenders

Børn:

Lisebeth Andersdtr. - 20 aar,

Laurids Andersen - 15 aar.

Datterbørn:

Anders Hansen - 2 aar,

Boeld Hansdtr. - 3 aar.

Husquinde: Kirstine Daars.

Børn:

Mads Lauridsen - 12 aar,

Margrethe Madsdtr. - 3 aar.

(1) Kirkebøger for Borre sogn:

1653, 23.jan. trol. Lars Andersen Hollender og Mette Laursdtr. i Borre.

1656, 21.dec. døbt Laurs Hollenders søn i Borre - Anders.

1656, 30.dec. begravet Jacob Andersen Hollænder i Borre - 46 aar.

1656, 1.dec. begravet Birgete Pedersdtr. sal. Mester Engels hustru, som var til Karen Hollænders i Borre - 40 aar.

1664, 24.okt. begravet Laurits Hollender af Borre - 38 aar.

1675, 17.jan. begravet Mette Laurs Hollænder i Borre - 52 aar.

1693, 15.mar. begravet Karen Hollenders, som var Jens Spurs hustru i Borre - 80 aar ringere end 3 md. og 3 uger.

1689, 11.jan. begr. Laurits Madsen Hollænder i Sprove, på sit 87. år.

(1) Kirkebøger for Borre sogn, kirkebogsuddrag vedrørende:

Jacob Andersen Hollender og Karen Pouelsdatter

1645 døbt Powel:

2 16 Novembr

Egriktend Jacob Hollender born 3re af Bygde
og dets halvedt Povul
Faddere.

Morre Peder Lee Holson Luudommsk
Bustad; Moge Solt det till rauben

Jens Tostens; Madstid	Anna Jens Madstid i Bygde
Erejs Bilis; Bore	Brygter M. Engels
Clemens Hansen iten vlerstær Madstid born.	Karna Loustov; Bor
Mathias Sandstid iten	Zid/le Andros/dater
Mette Bluffs	Morre Glis/dater.

1647 begravet datter Anna:

JAMME DATT

Jordet Jacob Hollender born 3
born af Bore. halvedt Anna
2 16 Decembr.

Jacob Andersen Hollender og Karen Pouelsdatter fortsat

1651 døbt Anna:

Samme Dage

Gjæstgæst Jacob Zollendorff born i Borne
 best kaldet Anna
 Elisabeth Zons Smids af Magle by bar ved
 Hans Schouder i Bor. hustru Joh. Schouder
 Ziegen Laestegge iten Maren Schouder
 Lauritz Hollendorff Maren Jøns Zugge
 Esbjørn Bilde Tork. Caspers Datter
 Jøns Laestegge iten. Birgitte Andrup. i J. Magd.

1656 døbt Anders:

Den 18. Trinitat.

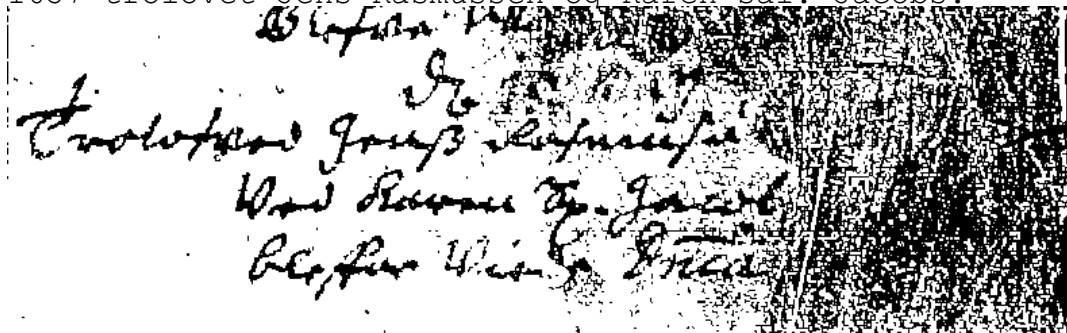
Gjæstgæst Jacob Zollendorff born i Borne,
 og best kaldet Anders
 Elisabeth Zons Smids; hustru bar ved.
 Lauritz Zollendorff Birgitte v. Mag. Engels
 Hans Woller hustru Joh. Schouder
 Esbjørn Bilde Anne Jøns Jøns Datter
 Jøns Laestegge iten Jøns moder
 Lauritz Engestegge hustru hustru
 Anders

1656 begravet Jacob andersen Hollender - 46 år:

born af Madsen, var 4 uger 7 d.
 d. 30 December.
 Begravet Jacob Andersen Zollendorff Jøns af
 Borne, var 46 aar ge.

Jacob Andersen Hollender og Karen Pouelsdatter fortsat

1657 trolovet Jens Rasmussen og Karen sal. Jacobs:

(1) Kirkebøger for Borre sogn, kirkebogsuddrag vedrørende:

Laurs Andersen Hollender og Mette Laursdatter

1653 troløvet Laurs Andersen Hollender og Mette Laursdatter:

*Dag 3. post Epiphaniæ
 Troloftet Lauris Andriæ Hollender
 Med Mette Lauris Datter i Borre
 Bofær ved d. Dag oc. d.
 1653*

1653 døbt stedsøn Hans:

*Dag 5. Trinitat.
 Episcop. Lauris Hollenderis Datter
 i Borre, og blef kaldet HANS
 Margarete h. Formand i Borre
 Jacob Hollender i Borre Math. J. J. i D. i Borre
 Jone i Borre; Mayl. og Jone i D. i Borre
 Birgitta Lauris i Borre
 W. i Borre
 Zid. i Borre
 i Borre
 Carl i Borre; Borre*

Laurs Andersen Hollender og Mette Laursdatter fortsat

1655 døbt Anders:

D. 15. Julij
 Blev Lauris Hollenders barn døbt ved
 præstegaarden og kaldet Anders
 Hanses Jacob Hollenders barn døbt.
 Men Hverden Hanses Jøss, Hanses Løfros
 Hanses Haallor, Ameres søn af Bogen.
 N. Jaabru/Confirmat, og mænde fædernes
 nafne findes i de Argues Indskrift,
 søndag samme barn døbt an. 86. og mig selv
 Lofros søn

1656 døbt Anders:

D. 4. August
 Døbt Lauris Hollenders barn
 kaldet Anders.
 Hanses og Jørgens søn; søn af den
 søn af Lauris Hollenders søn.
 Johan Bue Hollender Hanses søn
 søn af Elmehindgen. Hans søn
 Jørgen Jørgen søn. Hans søn
 Esbjørn Bilde Hans søn
 Olef søn Hans søn
 Hannibal Høfner Hans søn

1659 begravet dødfødt barn:

D. 10. October
 Dødt Lauris Hollenders dødfødt barn.
 D. 11. October

Laurs Andersen Hollender og Mette Laursdatter fortsat

1659 begravet steddatter Bodel:

71444 of 71444
 d. 28 Novembr
 Begravet Laurs Hollender's steddatter
 Bodel var 9 aar gk.

1660 begravet Jon Pedersen Smid (ane nr. 1330)'s datter:

Hustru af Olsbø, var 39 aar gk.
 d. 27 Novembr
 Begravet Jon Smid's barn Marren
 som var til Laurs Hollender's
 huse i Bover, og var 6 aar gk.
 Dato 1. Advent

1664 begravet Lauritz Hollender - 38 år:

207 vinnatjeneren i vint, var 38 aar gk.
 d. 24 Octobr.
 Jondet Lauritz Hollender af Bover,
 var 38 aar gk.
 Dato 24 Junij

1675 begravet Lauritz Hollenders hustru Mette:

207 vinnatjeneren i vint
 Dato 2 Epiph.
 Jondet Mette Laurs Hollender af
 Bover, var 52 aar gk.
 Kamme Dato

